

Nove odredbe Pravilnika o porezu na dohodak

Mirjana Mahović Komljenović*

Radi izmjena vezanih uz Zakona o porezu na dohodak, prema kojim se novim odredbama obavlja obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada odnosno plaće u 2024. godini, u Narodnim novinama br. 143/2023. objavljene su izmjene i dopune Pravilnika o porezu na dohodak te izmjene i dopune Pravilnika o doprinosima. Dio izmijenjenih odredbi navedenih Pravilnika stupio je na snagu 2. prosinca 2023. godine, radi primjene novog načina umanjenja mjesečne osnove za obračun doprinosa za MO I stup ako se plaća radnika za prosinac isplaćivala u prosincu 2023. godine. Drugi dio odredbi Pravilnika o porezu na dohodak koje se odnose na izmjene Zakona o porezu na dohodak stupile su na snagu 2. siječnja 2024. godine. Nadalje, radi ukidanja prireza porezu na dohodak te povećanja stope poreza na dohodak koje se odnose na paušalno oporezivanje, izmijenjena su i druga dva Pravilnika vezana uz izmjene Zakona o porezu na dohodak. To su: Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti te Pravilnik o paušalnom oporezivanju djelatnosti iznajmljivanja i organiziranja smještaja u turizmu. Navedeni Pravilnici objavljeni su u Narodnim novinama 1/24, a stupili su na snagu 2. siječnja 2024. godine. O navedenim novostima, koje su vezane uz izmijenjene odredbe Zakona o porezu na dohodak, pročitajte u nastavku članka, dok će se o izmjenama koje se odnose na paušalno oporezivanje dohodaka fizičkih osoba pisati u slijedećem broju časopisa.

1. Uvod

Pri obračunu poreza na dohodak od nesamostalnog rada ili plaće, s primjenom od 2. siječnja 2024. godine, izmijenjene i dopunjene odredbe Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br 115/16. – 114/23. dalje Zakon) odnose se na povećanje neoporezivog dijela dohotka ili osnovnog osobnog odbitka na 560,00 eura, izmjenu koeficijenta koji se koriste pri izračunu uvećanog osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji te invalidnost, kao i na nove stope poreza na dohodak koje su propisale općine i gradovi.

Naime, radi ukidanja prireza porezu na dohodak a prema novom čl. 19.a Zakona, predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave imala su obvezu do 15. prosinca 2023. godine donijeti Odluku o visini stopa poreza na dohodak po kojima se plaća porez na dohodak tijekom 2024. godine. Odlukom su gradovi i općine mogli propisati visinu poreznih stopa koje se primjenjuju na godišnje dohotke, u granicama propisanim Zakonom. Donesene Odluke općina i gradova stupile su na snagu od 2. siječnja 2024. godine, pri čemu je raspon više i niže stope poreza na dohodak, ovisio o veličini jedinice lokalne samouprave.

Nadalje, jedinice lokalne samouprave bile su dužne Odluku svog predstavničkog tijela dostaviti Ministarstvu financija, Poreznoj upravi u roku od osam dana od dana njezina donošenja radi objave na mrežnim stranicama Porezne uprave.

Međutim, ako predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave nije donijelo Odluku kojom se propisuje visina poreznih stopa u propisanom roku, tada se određuje niža stopa poreza na dohodak od 20% na poreznu osnovicu do visine 50.400,00 eura i viša stopa poreza na dohodak od 30% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 50.400,00 eura, a što je prikazano u Tablici br.1. u nastavku.

Tablica 1. Godišnja i mjesečna porezna osnovica od 1. siječnja 2024. godine

Porezne stope	Stope poreza na dohodak koje propisuju JLS – gradovi i općine	Ako predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ne donese odluku	Godišnja porezna osnovica	Mjesečna porezna osnovica
niža	Od 15% do najviše 23,60%	20%	do 50.400,00	do 4.200,00
viša	Od 25% do najviše 35,40%	30%	iznad 50.400,00	iznad 4.200,00

Na temelju dostavljenih Odluka do kraja prosinca 2023. godine, Porezna uprava je na svojim mrežnim stranicama objavila Tablicu propisanih poreznih stopa koje se primjenjuju na godišnje dohotke u 2024. godini. Tablica sadrži konačne podatke koje su objavljeni u posljednjem broju Narodnih novina iz 2023. godine.

Donesena Odluka grada ili općine kojom su propisane viša i niža stopa poreza na dohodak na godišnje dohotke, a koja je objavljena u Narodnim novinama najkasnije do 31. prosinca 2023., stupila je na snagu 2. siječnja 2024. godine i primjenjuje sve do donošenja nove odluke. Ako grad ili općina donese Odluku o promjeni

* Mr. sc. Mirjana Mahović Komljenović, dipl.oec., Ministarstvo financija- Porezna uprava, PU Novi Zagreb

stopa poreza na dohodak na godišnje dohotke **tijekom 2024. godine**, navedena će Odluka stupiti na snagu tek 2. siječnja 2025. godine. To znači da se iskazni podaci iz Tablice koje je Porezna uprava objavila primjenjuju tijekom cijele 2024. godine i ne mogu se mijenjati.

2. Izmjene i dopune Pravilnika o porezu na dohodak

Najznačajnije izmjene Pravilnika o porezu na dohodak koje su objavljene u Nar. nov., br. 143/23. – dalje: Pravilnik, od kojih je najveći dio izmjena stupio na snagu 2. siječnja 2024., odnose na se slijedeće odredbe navedene u tablici br. 2:

Tablica 2. Izmijenjene odredbe Pravilnika o porezu na dohodak

Red. br	Izmijenjene odredbe Pravilnika	Opis članka Pravilnika
1.	Porezno određenje napojnice kao nagrade za dobro obavljanu uslugu, koja je primljena od strane trećih osoba	Čl. 5. novi stavci 16. i 17. Neoporezivi primitak do 3.360,00 € godišnje na koji se ne plaća porez na dohodak
2.	Uvećanje osobnog odbitka za dana darovanja iznad propisanog iznosa od 2%	Čl. 13. st. 6. Način ostvarivanja prava utvrđuje se prema provedbenom propisu kojima se uređuje porez na dobit
3.	Promjene u Obrascima vezanih uz Zakon (Obrasci JOPPD, DOH i Potvrda o isplaćenom primitku, dohotku, uplaćenom doprinosu, porezu na dohodak i prirezu.)	Čl. 27. Napomene u Pravilniku
4.	Novi neoporezivi primici po osnovi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina	Čl. 7. – Što ih poslodavac ili isplatitelj plaće isplaćuje svojim radnicima
5.	Neoporezivi primici učenika, studenata i sportaša Nacionalna sportska stipendija	Čl. 6. – Nagrade učenicima, stipendije studenata i naknade sportašima Čl. 52. st. 8. točka c)
6.	Isplate u gotovu novcu po jednom računu	Čl. 92. st. 3. i 6. – za sezonske poslove i fizičkim osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost
7.	Mjesečni predujam poreza na dohodak od samostalne djelatnosti	Čl. 50. st. 4. – nove porezne stope od 15% i 25%
8.	Rad putem digitalni radnih platformi	dopuna priloga 1. i 3. Obrasca JOPPD
9.	Umanjenje mjesečne osnovice za obračun doprinosa za MO I stup	Čl. 82. st. 13 - nove oznake pod 7.2. u Obrascu JOPPD

2.1. Porezno određenje napojnice

Novim čl. 78.b. Zakona, propisano je utvrđivanje poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi nagrade za dobro obavljanu uslugu (napojnice). Na primitke po osnovi napojnica, koje su ostvarene do propisanog iznosa, ne plaća se porez na dohodak. Međutim, razlika isplaćena iznad propisanog neoporezivog iznosa podliježe oporezivanju u okviru konačnog drugog dohotka po stopi od 20%, pri čemu po toj osnovi ne postoji obveza plaćanja doprinosa. S tim u vezi dopunjuje se odredba kojom se daje ovlast

ministru financija da visinu neoporezivog iznosa napojnice uredi Pravilnikom o porezu na dohodak.

Stoga je u čl. 5. novim st. 16. Pravilnika određeno da se porez na dohodak ne plaća na primitke po osnovi nagrade za dobro obavljanu uslugu primljene od strane trećih osoba (napojnice) evidentirane u sustavu fiskalizacije prema posebnom propisu o fiskalizaciji, do 3.360,00 € godišnje, odnosno do šesterostrukog iznosa osnovnog osobnog odbitka (560,00 € x 6).

Nadalje, porez na dohodak obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju isplatitelji primitaka do 15. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem su ostvareni primici. Jednako tako, isplatitelji primitaka su obvezni Poreznoj upravi dostavljati izvješća o isplaćenim primicima po osnovi kojih se utvrđuje drugi dohodak te obustavljenom i uplaćenom porezu na dohodak, u propisanom roku, na Obrascu JOPPD.

Zbog izvješćivanja o napojnicama, dopunjen je prilog 4. oznaka neoporezivih primitaka (stranica B, pod 15.1) Obrasca JOPPD s novom oznakom 74.

Oznaka	4. Neoporezivi primici/primici koji se ne smatraju dohotkom
74	Nagrade za dobro obavljanu uslugu (napojnice) do propisanog

Nadalje, dopunjen je i prilog 3. oznaka vrste primitaka/obveze doprinosa (stranica B, pod 6.2.) Obrasca JOPPD s novom oznakom 4056.

PRIMICI OD KOJIH SE UTVRĐUJE DRUGI DOHODAK	
4001-4066	Primici od kojih se utvrđuje drugi dohodak
4056	Primici od kojih se utvrđuje drugi dohodak po osnovi nagrade za dobro obavljanu uslugu (napojnice)

Pri tome je novim st. 17. Pravilnika propisano da je radnik u slučaju kada ostvaruje primitke kod dva ili više isplatitelja, obavezan svakom isplatitelju prije isplate dostaviti **pisanu izjavu** je li kod drugog isplatitelja ostvario isplatu tih primitaka i u kojem iznosu. Stoga, ako su ti primici već dijelom isplaćeni za isto razdoblje, neoporezivo se može isplatiti samo razlika do propisanog iznosa. Iznimno, radnik nije obavezan podnijeti pisanu izjavu u slučaju primjene članka 83. st. 6. Zakona., prema kojim odredbama Porezna uprava može putem sustava ePorezna, temeljem podataka iz svojih službenih evidencija, omogućiti isplatiteljima primitaka **uvid** u podatke koji se odnose na isplaćene neoporezive primitke po osnovi napojnice.

2.2. Uvećanje osobnog odbitka za dana darovanja

Fizička osoba može uvećati osobni odbitak za darovanja dana u tuzemstvu u naravi i u novcu doznačenim na račun za plaćanje sukladno propisu kojim se uređuje platni promet. Namjena darovanja je za kulturne, odgojno-obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, sportske i vjerske svrhe, udrugama i drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima. Uvećanje je moguće do visine 2% primitaka za koje je u tekućoj godini podnesena godišnja porezna prijava i utvrđen godišnji porez na dohodak ili je proveden poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak.

Prema izmjenama čl. 15. st. 3. Zakona, iznimno se osobni odbitak poreznog obveznika može uvećati za darovanja dana **iznad propisane visine**, pod uvjetom da su dana za svrhe utvrđene strateškim projektima prema posebnim propisima ili strategijom nadležnih ministarstava na temelju odluke nadležnog ministarstva donesene uz suglasnost Vlade RH.

Radi navedenog je u čl. 13. Pravilnika dodan novi stavak 6. kojim je propisano da se način ostvarivanja prava iz čl. 15. st. 3. Zakona, utvrđuje u skladu sa provedbenim propisima kojima se uređuje porez na dobit, odnosno u skladu s Pravilnikom o porezu na dobit (Nar. nov., br. 95/05. – 156/23.) Za ostvarivanje prava na uvećanje osobnog odbitka, porezni obveznik je dužan pribaviti **Potvrdu od primatelja darovanja** u kojoj se za darovanja za strateške projekte navode biti elementi prema Odluci nadležnog ministarstva donesenom uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

2.3. Promjene u Obrascima DOH i Obrascu potvrde o isplaćenom primitku

Radi ukidanja prireza, u cijelom tekstu u Pravilniku, riječi: prirez porezu na dohodak se brišu. Stoga se s primjenom

od 2. siječnja 2024. godine mijenjaju: Obrazac JOPPD, kao i prilozi 1., 2., 3., i 4. vezanih uz Obrazac JOPPD. Također, Obrazac DOH kojeg fizičke osobe podnose Poreznoj upravi do kraja veljače tekuće za prošlu godinu radi godišnjeg obračuna poreza na dohodak te Obrazac Potvrda o isplaćenom primitku, dohotku, uplaćenom doprinosu, porezu na dohodak i prirezu se mijenjaju i sastavni su dio Pravilnika, budući da se pri utvrđivanju dohotka primjenom propisanih poreznih stopa više ne utvrđuje prirez porezu na dohodak.

2.4. Novi neoporezivi primici radnicima

Radi ukidanja pojma osnovice osobnog odbitka, mijenja se način izračuna neoporezivih primitka što ih isplatiatelj može isplatiti svojim radnicima, na način da se pri izračunu koriste propisani koeficijenti na osnovni osobni odbitak koji iznosi 560,00 €. Prema čl. 9. Zakona, neoporeziv primici po osnovi nesamostalnog rada što ih poslodavac ili isplatiatelj plaće isplaćuje svojim radnicima utvrđeni su iznosima navedenima u tablici br.3:

Tablica 3. Neoporezivi primici koje poslodavci mogu isplatiti radnicima

R. br.	Opis	Koeficijent	Iznos u eurima i centima
1	2	3	4
1.	Potpore zbog invalidnosti radnika	1,0	do 560,00 godišnje
2.	Potpore za slučaj smrti radnika	2,0	do 1.120,00, osim jednokratnih potpora iz članka 8. stavka 2. točke 8. Zakona koje poslodavci isplaćuju djeci radnika, a koje se smatraju neoporezivim primicima u ukupnom iznosu
3.	Jednokratne potpore u slučaju smrti člana uže obitelji radnika	1,0	do 560,00
4.	Potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika dužeg od 90 dana.	1,0	do 560,00 godišnje
5.	Prigodne nagrade (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.)		do 700,00 godišnje
6.	Nagrade radnicima za navršених 10 godina radnog staža	0,5	do 280,00
7.	Nagrade radnicima za navršених 15 godina radnog staža	0,6	do 336,00
8.	Nagrade radnicima za navršених 20 godina radnog staža	0,7	do 392,00
9.	Nagrade radnicima za navršених 25 godina radnog staža	0,8	do 448,00
10.	Nagrade radnicima za navršених 30 godina radnog staža	0,9	do 504,00
11.	Nagrade radnicima za navršених 35 godina radnog staža	1,0	do 560,00
12.	Nagrade radnicima za navršених 40 godina radnog staža i svakih narednih 5 godina radnog staža	1,2	do 672,00
13.	Naknade za odvojeni život od obitelji	0,5	do 280,00 mjesečno
14.	Otpremnine prilikom odlaska u mirovinu	2,5	do 1.400,00
15.	Otpremnine zbog poslovno uvjetovanih otkaza i osobno uvjetovanih otkaza, prema zakonu kojim se uređuje radni odnos	1,6	do visine 896,00 za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca
16.	Otpremnine zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti	2,0	do visine 1.120,00 za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca
17.	Potpore djetetu umrlog ili bivšeg radnika kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja	1,0	do 560,00 mjesečno
18.	Dar djetetu do 15 godina starosti (koje je do dana 31. prosinca tekuće godine navršilo 15 godina starosti)		do 140,00 godišnje
19.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevnica za rad na terenu u tuzemstvu		do 30,00
20.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno		do 15,00

R. br.	Opis	Koeficijent	Iznos u eurima i centima
21.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo koje traje više od 12 sati dnevno i dnevnica za rad na terenu u inozemstvu		do iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna
22.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno		do 50% iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna
23.	Pomorski dodatak		do 40,00 dnevno
24.	Pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe		do 60,00 dnevno
25.	Potpore za novorođenče	2,5	do 1.400,00
26.	Dnevnice za službena putovanja per diem koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca		u ukupnom iznosu
27.	Naknade prijevoznih troškova na službenom putovanju		u visini stvarnih izdataka
28.	Naknade troškova noćenja na službenom putovanju		u visini stvarnih izdataka
29.	Naknade troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim javnim prijevozom		u visini stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte odnosno do visine cijene mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte. Ako na određenom području odnosno udaljenosti nema organiziranog prijevoza, naknada troškova prijevoza na posao i s posla utvrđuje se u visini cijene prijevoza koja je utvrđena na približno jednakim udaljenostima na kojima je organiziran prijevoz odnosno do visine cijene prijevoza koja je utvrđena na približno jednakim udaljenostima na kojima je organiziran prijevoz.
30.	Naknade troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom		u visini stvarnih izdataka, prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne karte odnosno do visine cijene mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte. Ako radnik mora sa stanice međumjesnog javnog prijevoza koristiti i mjesni prijevoz,
			stvarni izdaci utvrđuju se u visini troškova mjesnog i međumjesnoga javnoga prijevoza odnosno do visine stvarnih izdataka utvrđenih u visini troškova mjesnog i međumjesnoga javnoga prijevoza.
31.	Naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe		do 0,50 po prijeđenom kilometru
32.	Novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.)	2,0	do 1.120,00 godišnje
33.	Naknade za podmirivanje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika prema propisima ministarstva nadležnog za turizam		do 400,00 godišnje
34.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika		do 1.200,00 godišnje
35.	Troškovi prehrane radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavaca na temelju vjerodostojne dokumentacije		do 1.800,00 godišnje pod uvjetom da računi o obavljenim uslugama prehrane glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga prehrane obavljena.
36.	Troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavaca na temelju vjerodostojne dokumentacije		do visine stvarnih izdataka podmirenih bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga smještaja obavljena.
37.	Naknade za troškove redovne skrbi djece radnika isplaćene na račun radnika temeljem vjerodostojne dokumentacije ustanova predškolskog odgoja te drugih pravnih ili fizičkih osoba koje temeljem posebnih propisa i odluka nadležnog tijela skrbe o djetetu predškolske dobi		do visine stvarnih izdataka
38.	Premije dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja na temelju vjerodostojne dokumentacije		do 500,00 godišnje podmirene bezgotovinskim putem
39.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova radnika za rad na izdvojenom mjestu rada sukladno propisu koji uređuje radne odnose		do 4,0 po danu rada od kuće, a najviše do 70,00 mjesečno

Prema izmijenjenim odredbama čl. 7. Pravilnika, gdje su propisani **godišnji** neoporezivi iznosi naknada, proizlazi da poslodavac može svojim radnicima **mjesečno** isplatiti sljedeće neoporezive iznose:

Oznaka neoporezivog primitka - JOPPD polje 15.1.	Opis	Mjesečni iznos za 2024. godinu
63	Novčana nagrada za radne rezultate i druge oblike dodatnog nagrađivanja (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću)	93,33 € (do 1.120,00 € godišnje)
65	Novčana paušalna naknada za podmirivanje troškova prehrane radnika	100,00 € (do 1.200,00 € godišnje)
66	Troškovi prehrane radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije (računi, obračuni, evidencije i sl.)	150,00 € (do 1.800,00 € godišnje pod uvjetom da računi o obavljenim uslugama prehrane glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem)
71	Premije dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja na temelju vjerodostojne dokumentacije	41,67 € (do 500,00 € godišnje)

Posebno se ističe da poreznim propisima nije propisano pravo radnika na isplatu povećanih iznosa neoporezivih primitka, već je to pravo propisano prema jednom od izvora prava, kao što je to ugovor o radu, kolektivni ugovor, pravilnik o radu ili neki drugi akt poslodavca. Poreznim propisima propisana je samo visina do koje poslodavac ima mogućnost neoporezivo isplatiti potpore, naknade i nagrade, svojim radnicima, a hoće li to učiniti ovisi o aktu poslodavca i njegovim mogućnostima za isplatu.

2.5. Novi neoporezivi primici učenika, studenata i sportaša

Novi povećani iznosi primitka koji se mogu isplatiti učenicima, studentima i sportašima, propisani su čl. 6. Pravilnika, a koji su prikazani u tablici br.4.

Tablica 4. Neoporezivi primici učenika, studenata i sportaša

R. br.	Primici na koje se do propisanog iznosa ne plaća porez na dohodak	Koeficijent	Iznos u eurima i centima
1.	Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja te naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja (članak 9. stavak 1. točka 4. Zakona)	0,5	do 280,00 mjesečno
2.	Primici po posebnim propisima učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga (članak 9. stavak 1. točka 6. Zakona)	6,0	do 3.360,00 godišnje

R. br.	Primici na koje se do propisanog iznosa ne plaća porez na dohodak	Koeficijent	Iznos u eurima i centima
3.	Potpore djetetu za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja (članak 9. stavak 1. točka 13. Zakona)	1,0	do 560,00 mjesečno
4.	Stipendije učenicima za redovito školovanje i studentima u redovitom statusu u tuzemstvu i inozemstvu na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima (članak 9. stavak 1. točka 14. Zakona)	1,0	do 560,00 mjesečno
5.	Stipendije studenata na sveučilištima u tuzemstvu i inozemstvu koje se dodjeljuju studentima za izvrsna postignuća u znanju i u ocjenama na sveučilištima, a koji su za dodjelu stipendija izabrani na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima (članak 9. stavak 1. točka 14. Zakona)	1,5	do 840,00 mjesečno
6.	Sportske stipendije koje se prema posebnim propisima isplaćuju sportašima za njihovo sportsko usavršavanje (članak 9. stavak 1. točka 16. Zakona)	1,0	do 560,00 mjesečno
7.	Nagrade za sportska ostvarenja (članak 9. stavak 1. točka 17. Zakona)	5,0	do 2.800,00 godišnje
8.	Naknade koje se isplaćuju sportašima amaterima prema posebnim propisima (članak 9. stavak 1. točka 17. Zakona)	1,0	do 560,00 mjesečno

Studentu se može priznati neoporezivi dio stipendije do visine 840,00 eura mjesečno po osnovi samo jedne dodijeljene stipendije. Ako se u tijeku jednoga mjeseca poreznog razdoblja isplaćuju neoporezivi primici za više mjeseci istog ili prethodnog poreznog razdoblja, propisani neoporezivi iznosi priznaju se u ukupnom iznosu kumulativno za broj mjeseci za koje je nagrada, stipendija, sportska stipendija ili naknada trebala biti isplaćena. Stoga su isplatiitelji obvezni u svojim evidencijama osigurati podatke o isplaćenim primicima i to po osnovi svih navedenih isplata koje obavljaju, a ako se primici isplaćuju kod dva ili više isplatiitelja, porezni obveznik obavezan je isplatiitelju prije isplate dostaviti vjerodostojne isprave o ostvarenim primicima kod drugih isplatiitelja.

Nadalje, radi prilagodbe sa Zakonom o sportu (Nar. nov., br. 93/14.), a prema izmjenama čl. 52. st. 8. Pravilnika, propisano je da se sportskim stipendijama smatraju:

a) olimpijske stipendije koje primaju sportaši koji su ispunili odgovarajuću normu za nastup na Olimpijskim igrama, a koju propisuje pripadajuća međunarodna sportska asocijacija određenog sporta za određenu disciplinu koja je uvrštena u program Olimpijskih igara,

b) stipendije kategoriziranih sportaša prema Pravilniku o kategorizaciji sportaša kojeg u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje sport, kojeg donosi Hrvatski olimpijski odbor, a koje isplaćuju Hrvatski olimpijski odbor, županijske i gradske sportske zajednice te sportski klubovi,

c) **nacionalna sportska stipendija u skladu s propisima kojima se uređuje sustav sporta.**

2.6. Isplate u gotovu novcu - sezonski poslovi i samostalna djelatnost

Za potrebe Zakona i Pravilnika, isplatama u gotovu novcu smatra se izravna predaja gotova novca (novčanica i kovanica) i sve druge isplate obavljene izravno, odnosno mimo računa poreznih obveznika kod banke.

Prema čl. 86. Zakona, tijela državne uprave i sudbene vlasti te druga državna tijela i službe jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zavodi, neprofitne organizacije, poduzetnici – pravne i fizičke osobe, dužni su kao isplatelji obaviti isplate primitaka koje se smatraju dohotkom drugim fizičkim osobama na njihov račun za plaćanje sukladno propisu kojim se uređuje platni promet kod banke odnosno nerezidentima na njihov račun.

Prema novoj odredbi čl. 92. st. 6. Pravilnika, propisano je da se isplate primitka do **700,00 €** po jednom računu fizičkim osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost iz članka 29. Zakona mogu izvršiti u gotovu novcu.

Prema tome, od 2. siječnja 2024. godine povećava se iznos s dosadašnjih 663,62 € na iznos od 700,00 € koji se može obaviti u gotovu novcu fizičkim osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja.

Nadalje, povećan je i iznos na **2.000,00 €** umjesto dosadašnjeg iznosa od 1.990,85 €, koji se može isplatiti fizičkim osobama u gotovu novcu za primitke od obavljanja sezonskih poslova. Sezonski poslovi odnose se na branje i skupljanje plodova i bilja, poslove prodaje poljoprivrednih proizvoda, šumskih proizvoda, osvježavajućih napitaka, ledenih slastica, dnevnog tiska, ulaznica i slično, poslove popisivanja, anketiranja, očitavanja brojila i slično, amatersko sudjelovanje u radu kulturno umjetničkih društava i slične poslove, uz uvjet da ovi primici kod jednog isplatitelja ne prelaze 2.000,00 € godišnje.

2.7. Novi izračun mjesečnog predujma poreza na dohodak od samostalne djelatnosti

Fizičke osobe koje ostvaruju dohodak od samostalne djelatnosti i utvrđuju dohodak temeljem poslovnih knjiga i evidencija dužne su tijekom godine plaćati predujmove poreza. Predujmovi poreza na dohodak plaćaju se mjesečno, do zadnjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec. Od plaćanja predujmova oslobođeni su samo porezni obveznici koji počinju obavljati samostalnu djelatnost, a koji ne plaćaju predujam poreza na dohodak sve do podnošenja prve godišnje porezne prijave.

Prema čl. 37. st. 1. Zakona, utvrđeno je da se predujmovi poreza na dohodak od samostalne djelatnosti za iduće porezno razdoblje utvrđuju prema podacima koji su iskazani u godišnjoj poreznoj prijavi za prethodno porezno razdoblje, na način da se porezna obveza za koju se utvrđuje predujam podijeli s brojem mjeseci istog razdoblja u kojem se obavljala samostalna djelatnost. Međutim, radi ukidanja prireza i novih stopa poreza na dohodak, u čl. 50. pravilnika dodan je novi st. 4. koji glasi:

„Mjesečni predujam poreza na dohodak iz članka 37. stavka 1. Zakona utvrđuje se primjenom niže stope od 15% i više stope od 25%.“

Navedeno znači da se mjesečni predujam poreza na dohodak od samostalne djelatnosti koji će se plaćati tijekom 2024. godine utvrđuje na temelju porezne prijave – Obrascu DOH za 2023. godinu, i to primjenom niže i više porezne stope od 15% i 25%, a na utvrđenu poreznu osnovicu:

Porezna stopa	Porezna osnovica
15%	do 47.780,28 €
25%	iznad 47.780,28 €

Prema tome, predujam poreza na dohodak koje će samostalne djelatnosti obrta i slobodnih zanimanja plaćati u 2024. godini treba izračunati primjenom **niže stope od 15% na godišnju poreznu osnovicu do iznosa od 47.780,28 €** te i **više stope od 25% na godišnju poreznu osnovicu iznad iznosa od 47.780,28 €, a prema novom čl. 50. st. 4. Pravilnika.**

2.8. Rad putem digitalni radnih platformi – dopuna Obrascu JOPPD

Prema novom čl. 221. a do o) Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14. – 64/13.), koje se odredbe primjenjuje od 2. siječnja 2024. godine, uređen je rad koji se obavlja korištenjem digitalnih radnih platformi, određuju se pojmovi i propisuju posebna prava i obveze koje nastaju između poslodavca i radnika.

Rad koji se obavlja korištenjem digitalne radne platforme je, u smislu Zakona o radu, naplatni rad koji na temelju ugovornog odnosa fizička osoba obavlja za digitalnu radnu platformu ili za agregatora, korištenjem digitalne tehnologije, odnosno na daljinu, pomoću elektroničkog sredstva (internetska stranica, mobilna aplikacija i sl.) ili izravno na određenoj lokaciji između sudionika određenog posla.

Digitalnom radnom platformom smatra se fizička ili pravna osoba koja pruža usluge koje se na zahtjev primatelja usluge pružaju korištenjem digitalne tehnologije, a u okviru organizacije rada u kojem fizičke osobe posao obavljaju na daljinu pomoću elektroničkog sredstva (internetska stranica, mobilna aplikacija i sl.) ili izravno na određenoj lokaciji. Agregator je fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost zastupanja ili posredovanja za jednu ili više digitalnih radnih platformi.

Radnikom koji obavlja rad korištenjem digitalne radne platforme smatra se fizička osoba koja na temelju ugovornog odnosa obavlja poslove za digitalnu radnu platformu ili za agregatora. Radi izvješćivanja o ostvarenim primici-

ma po osnovi rada putem digitalnih radnih platformi te osiguranja podataka o transparentnosti rada fizičke osobe, u Prilogu 1. Obrasca JOPPD dodana je **nova oznaka 14**.

Podnositelji izvješća	
Oznaka	Opis
14	Poslodavac digitalna radna platforma

Jednako tako, i u Obrascu JOPPD u Prilogu 3., oznaka vrste primitaka, dodana je **nova oznaka 4057** za oporezive primitke od kojih se utvrđuje drugi dohodak po osnovi rada putem digitalnih radnih platformi

PRIMICI OD KOJIH SE UTVRĐUJE DRUGI DOHODAK	
4001- 4099	Primici od kojih se utvrđuje drugi dohodak
4057	Primici od kojih se utvrđuje drugi dohodak po osnovi rada putem digitalnih radnih platformi

Posebno se napominje da je čl. 221.n Zakona o radu propisano da je digitalna radna platforma ili agregator dužan izvršiti provjeru od nadležnog tijela koje putem sustava ePorezna vodi službenu evidenciju o svim isplateljima i o isplaćenim primicima, radi pribavljanja dokaza o stanju isplaćenih primitaka od kojih se utvrđuje drugi dohodak koji je fizička osoba kojoj dodjeljuje posao ostvarila radom putem digitalnih radnih platformi.

Ako je digitalnoj radnoj platformi ili agregatoru omogućeno da na temelju izvršene provjere utvrdi da je primitak za obavljeni rad fizičke osobe **u pojedinom kvartalu kalendarske godine veći od limitirane visine od 60 % brutoznosa tri mjesečne minimalne plaće** utvrđenog posebnim propisom, fizička osoba kod tog poslodavca, nakon izvršene provjere, može posao obavljati **samo na temelju sklopljenog ugovora o radu**. U tom slučaju fizička osoba kod tog poslodavca više ne može obavljati poslove prema sklopljenom ugovoru o djelu.

2.9. Umanjenje mjesečne osnovice za obračun doprinosa za MO I STUP

Prema čl. 21.a. Zakona o doprinosima (Nar. nov., br. 84/08.- 114/23.) propisano je da se mjesečna osnovica za obračun doprinosa za MO I. stupa za osiguranika čiji je ukupan iznos mjesečnih bruto plaća do 700,00 €, uključujući i iznos od 700,00 €, umanjuje za 300,00 €. Ako je ukupna mjesečna bruto plaća niža od 300,00 €, umanjenje mjesečne osnovice može se koristiti do iznosa obračunate bruto plaće.

Međutim, ako je osiguraniku ukupan iznos mjesečnih bruto plaća od 700,01 € do 1.300,00 €, tada se mjesečna osnovica za obračun doprinosa za MO I stupa umanjuje za iznos dobiven izračunom: $0,5 \times (1300,00 - \text{ukupan iznos bruto plaća za određeni mjesec})$.

Bruto plaćom smatra se plaća sa rad obavljen u jednom mjesecu, zajedno sa svim dodacima na koje radnik ima pravo, neovisno o broju odrađenih radnih sati u tom mjesecu (prekovremeni sati, plaća u naravi ako su dio plaće u mjesecu) prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu), kao i naknada

plaće za razdoblja opravdanog izostanka s posla, koju na svoj teret isplaćuje poslodavac i koja se prema poreznim propisima smatra plaćom.

Tablica 5. Propisano umanjenje osnovice za obračun doprinosa za MO I. stup

IZNOS MJESEČNE BRUTO PLAĆE	IZNOS UMANJENJA OSNOVICE ZA OBRAČUN DOPRINOSA ZA MO I. STUP
Do 700,00 €	300,00 €
Od 700,01 do 1.300,00 €	$0,5 \times (1.300,00 - \text{ukupan iznos bruto plaće za određeni mjesec})$

Prema tome, umanjenje osnovice za obračun doprinosa za MO I. stup u fiksnom iznosu od 300,00 € može se primijeniti ako je ukupan iznos mjesečnih bruto plaća radnika do 700,00 € (uključujući i iznos od 700,00 €).

Jednako tako, propisano umanjenje izračunato primjenom navedene formule, je primjenjivo na iznos od 700,01 do 1.300,00 € ukupne bruto plaće za određeni mjesec. Međutim, ako bruto plaća prelazi iznos od 1.300,00 € te primjerice iznosi 1.300,01 €, tada se umanjenje za obračun doprinosa ne primjenjuje.

Umanjenje osnovice za obračun doprinosa poslodavci koriste pri obračunu plaće za svoje radnike, bez obzira na broj dana provedenih u osiguranju određenog mjeseca te bez obzira na to radi li se o radu u punom odnosno nepunom radnom vremenu.

Posebno se napominje da se za utvrđivanje prava osiguranika iz mirovinskog osiguranja, koristi osnovica bez propisanih umanjenja. To znači da umanjenje osnovice za obračun i plaćanje doprinosa **neće utjecati na smanjenje prava osiguranika iz mirovinskog osiguranja** nakon njezova odlaska u mirovinu.

Međutim, umanjenje osnovice ne može se primijeniti na:

- ☐ doprinos za MO za individualnu kapitaliziranu štednju iz bruto plaće - po stopi od 5%
- ☐ doprinos za obvezno ZO koji se obračunava kao doprinos na plaću – po stopi od 16,5%
- ☐ dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje koji se plaća za osiguranike s pravom na staž osiguranja s povećanim trajanjem
- ☐ na isplatu poduzetničke plaće.

Nadalje, odredbama čl. 21.a. st. 4. i 5. Zakona o doprinosima, propisano je da ako se plaća za određeni mjesec isplaćuje u više navrata, umanjenje se primjenjuje pri prvoj isplati. Ali ako je umanjenje veće od iznosa mjesečne osnovice pri prvoj isplati, preostali dio umanjenja koristi se pri sljedećim isplatama za određeni mjesec.

U slučaju kada osiguranik radi kod dva ili više poslodavaca, poslodavac pri obračunu koristi umanjenje mjesečne osnovice razmjerno udjelu pojedine bruto plaće po poslodavcu u odnosu na ukupan iznos bruto plaća kod svih poslodavaca na temelju:

1. izjave radnika o broju poslodavaca i iznosu bruto plaće kod svakog poslodavca u tom mjesecu ili
2. prema podacima Porezne uprave o ukupnom pravu na umanjene prema podacima za prethodni mjesec, ako radnik ne dostavi izjavu.

U slučaju kada nema promjene poslodavca u toku mjeseca, svaki poslodavac može primijeniti umanjene za radnika uvidom u sustav ePorezna, u kojem PU iskazuje iznos umanjene utvrđen na temelju zaprimljenih podataka o isplaćenim plaćama radnika prema Obrascu JOPPD u prethodnom mjesecu.

Nadalje, ako se za osiguranika tijekom mjeseca uspostavi novo osiguranje po osnovi radnog odnosa, radi korištenja umanjene za obračun doprinosa za MO I. stupa, osiguranik mora dostaviti izjavu svim poslodavcima. Dostavljena izjava osiguranika treba sadržavati samo iznos bruto plaće koju isti ostvaruje kod drugih poslodavaca.

Međutim, **radnik se može unaprijed svim poslodavcima izjasniti da im neće dostavljati izjave** o visini bruto plaće, u kojem slučaju svi poslodavci primjenjuju umanjene mjesečne osnovice na temelju podataka Porezne uprave. Izjavu o broju poslodavaca i iznosu bruto plaće kod svakog poslodavca u tom mjesecu osiguranik je dužan dostaviti svim poslodavcima prije isplate plaće koja se prva isplaćuje u tom mjesecu.

Ako poslodavci primjenjuju umanjene mjesečne osnovice na temelju podataka Porezne uprave, takav uvid u podatke Porezne uprave mora se koristiti barem za dva uzastopna mjeseca obračuna. Uvid u podatke o iznosu umanjene mjesečne osnovice Porezna uprava će osigurati s drugim radnim danom u mjesecu.

Prema čl. 16.b st. 6. izmijenjenih odredbi Pravilnika o doprinosima (Nar. nov., br. 143/23.), ako poslodavci za osiguranika koji radi kod više poslodavaca umanjuju mjesečnu osnovicu prema podacima Porezne uprave, iznos umanjene mjesečne osnovice smatra se **konačnim** bez obzira na ukupan iznos bruto plaća koje se isplaćuju u tekućem mjesecu.

2.9.1. Nove oznake načina umanjene mjesečne osnovice u Obrascu JOPPD

Prema čl. 23. točka 13. Pravilnika, u Obrascu JOPPD se pod oznakom 7.2. iskazuju **nove oznake načina umanjene mjesečne osnovice za obračun doprinosa za MO na temelju generacijske solidarnosti**, i to:

0 – ako stjecatelj nema pravo na umanjene

1 – ako stjecatelj ima jednog poslodavca

2 – ako se za stjecatelja koriste podaci Porezne uprave o iznosu umanjene mjesečne osnovice

3 – ako stjecatelj ima više poslodavaca i dostavlja izjavu o iznosima mjesečnih bruto plaća.

Posebno se napominje da je PU na svojim mrežnim stranicama izdala Brošuru s primjerima o primjeni odredbi Zakona o doprinosima i Pravilnika o doprinosima, i to za slijedeće slučajeve:

- umanjene mjesečne osnovice u fiksnom iznosu i primjenom linearnog modela
- umanjene mjesečne osnovice temeljem uvida u podatke Porezne uprave
- umanjene mjesečne osnovice prema izjavi radnika.

IMATE PITANJE?

Slobodno nam se obratite sa svim dilemama i pitanjima.
Tu smo za Vas.

pitajcentar@tim4pin.hr